

Naar een nieuwe onderwijscentrale in het ACV

Op het vorige COV-congres hebben we gepleit om ervoor te *‘ijveren dat op termijn alle personeelscategorieën volwaardig kunnen participeren in een eengemaakte onderwijscentrale.’*

Het congres heeft daarmee niet ingestemd.

Op dit COV-congres leggen we een intentieverklaring voor die een heel concrete vraag bevat: *het onmiddellijk opstarten van besprekingen met het oog op het oprichten van één nieuwe onderwijscentrale in de schoot van het ACV.* Het is nuttig om weten dat de afwijzing in 2003 niet was ingegeven *“uit schrik voor verandering of vernieuwing, maar wel uit oprechte zorg om de belangen van de personeelsleden uit het basisonderwijs in de toekomst”*. Deze positieve motivering van oprechte zorg, toen uitgedrukt in *“de bekommernis voor een betere dienstverlening en belangenbehartiging van de leden”*, ligt trouwens ook aan de basis van de beslissingen van de ACV-congressen van 1998 en 2002 om stappen te zetten in de richting van één onderwijscentrale. De basisdoelstelling is dezelfde: belangenbehartiging van de leden.

De vraag tot het opstarten van gesprekken om te komen tot één ACV-onderwijscentrale is opnieuw aan de orde. Naast het fundamentele argument van een betere belangenbehartiging van de leden zijn er drie argumenten om de vraag voor te leggen.

Een eerste betreft de verantwoordingsplicht ten aanzien van het ACV-congres van 2010, waar de stand van zaken m.b.t. de concretisering van de intentieverklaring zal moeten voorgelegd worden. Het COV is geen eiland in de syndicale wereld, al is dat als argument wellicht onvoldoende sterk om u te overtuigen tot een direct aanvaarden van de beslissingen van de ACV-congressen om tot één onderwijscentrale te komen. Het volstaat inderdaad niet dat de leiding stelt dat ze het goed voor heeft met de leden en daarbij naar eigen inzichten handelt. Dat zou u terecht afwijzen. U kunt het de COV-leiding ten kwade duiden dat ze niet of niet voldoende heeft gecommuniceerd over de beslissingen van de ACV-congressen van 1998 en 2002. U kunt het de COV-leiding ten kwade duiden dat ze na het congres van 2003 onvoldoende inspanningen heeft geleverd om de leden te informeren en te bevragen over de mogelijkheid van één nieuwe ACV-onderwijscentrale. Maar, belangrijker dan uit te kienen waarom het zo gelopen is, is de vraag naar inhoud en vormgeving van een toekomstig onderwijssyndicalisme in het ACV en in Vlaanderen. Dat is niet een vraag of we buiten of binnen het ACV willen staan. Die vraag heeft reeds langer een antwoord gekregen. Het COV-profiel van 1983, meer bepaald hoofdstuk 3 ‘Het syndicaal engagement van het COV’ handelt onder meer over een brede syndicale opstelling van het COV in de Christelijke Arbeidersbeweging en het ACV. Het COV blijft die brede syndicale zorg onderschrijven. Het is een syndicale opstelling die verder reikt dan de oprechte en terechte zorg voor belangenbehartiging van de personeelsleden in het basisonderwijs, maar een belangenbehartiging in acht neemt van alle personeelsleden in het onderwijs inclusief het arbeiders- en bediendenpersoneel, en - nog ruimer - opkomt voor de belangen van alle werknemers met een bijzondere aandacht voor de zwaksten in de samenleving.

In dat breed kader moeten we de vraag naar een versterkt onderwijssyndicalisme in de vorm van één ACV-onderwijscentrale begrijpen.

Een tweede argument is dat het COC-congres van 17 en 18 oktober 2008 het licht op groen heeft gezet voor de start van gesprekken met het COV. “Officieel verloven, maar nog geen huwelijksdatum vastleggen”, was de boodschap van het congres. Om de weg van verloving naar een mogelijk huwelijk te bewandelen, heeft het COC-congres een intentieverklaring goedgekeurd. De eerste alinea van die intentieverklaring komt overeen met de eerste twee alinea’s van ons ontwerp. Het aanvaarden van onze intentieverklaring is een positief antwoord om gesprekken aan te gaan, waarmee een wederzijdse intentie om de eerste stappen te

zetten, formeel worden gemaakt. Het is onze opdracht om een duidelijk omschreven en gemotiveerd antwoord te geven.

Een derde argument betreft de tijd. Op 1 juni 1993 fuseerden CCPTO, CVMNO en CURO tot COC. Dat is nu meer dan vijftien jaar geleden.

Al is tijdsdruk zeker niet het belangrijkste argument, het ACV-congres van 2010 verwacht dat een stand van zaken wordt voorgelegd.

De vraag die moet beantwoord worden is:

Gaat dit congres ermee akkoord dat het COV onmiddellijk van start gaat met besprekingen met de COC met het oog op de oprichting van één onderwijscentrale in de schoot van het ACV?

Dat is de grondvraag die echter moet benaderd worden in samenhang met 14 andere alinea's van de intentieverklaring.

Besprekingen voeren doen we met de vaste wil om te komen tot het eindresultaat dat is vooropgesteld. Maar we wensen ook geen besprekingen te voeren in het luchtledige. Als COV hebben we een visie op die nieuwe onderwijscentrale; we hebben intenties over waar we naartoe willen met die nieuwe ACV-onderwijscentrale. Die visie, die intenties zitten vervat in onze intentieverklaring.

Maar we beseffen ook terdege dat deze besprekingen geen alleenspraak zijn. We voeren besprekingen met een gesprekspartner, de COC. Daarvan weten we dat het congres van die centrale de basisvraag al heeft goedgekeurd. De nieuwe ACV-onderwijscentrale moet voor de COC een christelijk geïnspireerde onderwijsvakbond zijn die zich confirmeert naar en situeert binnen de globale werking van het ACV. Ze moet ten dienste van haar leden staan en streeft naar een voor allen kwalitatief, toegankelijk onderwijs in een betere samenleving, met als basis de christelijke waarden. Dat staat ook te lezen in de intentieverklaring van het COV. Tot daar zijn we het alvast eens.

Besprekingen voeren met een partner houdt ook in dat compromissen moeten gesloten worden. Het sluiten van compromissen kan men beschouwen vanuit een oorlogs- of conflictlogica, een logica van tegenstellingen, in termen van winnen of verliezen, in termen van wantrouwen waarbij elk compromis wordt aangevoeld als een toegeving. Het sluiten van compromissen kan men ook beschouwen vanuit een logica van aanvullingen, in termen van wederzijdse versterking, van samen op zoek gaan naar de meerwaarde van het geheel.

De COC heeft samen met de (korte) intentieverklaring een achtergrondtekst goedgekeurd met tien punten die de basis vormen voor de verdere besprekingen. Het COV zal - bij een positief antwoord van dit congres op de grondvraag - de besprekingen voeren op basis van een tekst met uitgangspunten, die al besproken werd voor de zomermaanden en goedgekeurd op de COV-Raad van 10 september laatstleden.

Een vergelijking tussen de teksten van beide centrales geeft hoop dat de verschilpunten overbrugbaar zijn op voorwaarde dat in de gesprekken het vooropgestelde doel en niet afzonderlijke belangen het belangrijkste richtbaken blijft.

Vanaf 27 oktober 2007 tot 21 juni 2008 hebben we in Basis veertien keerpunten gemarkeerd. Veertien betogen over een veranderende samenleving, een veranderend onderwijs en een veranderend overheidsbeleid die een syndicale beweging uitnodigen, ja zelfs dwingend uitdagen tot adequaat reageren, tot het participeren als een kritisch-constructief speler. Veertien betogen over een veelomvattende en complexe werkelijkheid, die om een totaal nieuwe benadering vraagt, andere strategieën, andere ideeën, andere sturing en structuren van organisatie. Het gaat onder meer om de vraag of we kijk en controle kunnen houden op de plaats waar beslissingen worden genomen. Het gaat ook om de vraag of we met de huidige structuren voldoende gewapend zijn om een beïnvloedende rol te kunnen spelen. Kortom om de vraag of de uitdagingen van de toekomst niet over het hoofd groeien van afzonderlijke onderwijscentrales.

Het COV is van grote betekenis voor het basisonderwijs en voor het onderwijzend personeel van dat basisonderwijs. Het COV is een krachtige onderwijscentrale, al 115 jaar lang. Op ons verleden mogen we fier zijn. We mogen het koesteren. Maar we moeten er ook over waken dat het verleden een krachtige werking in

de toekomst niet in de weg staat. Onze structuren zijn 115 jaar oud. Gedurende vele jaren hebben ze hun degelijkheid bewezen. Maar in functie van nieuwe realiteiten in de toekomst moeten we een wijziging van structuren in overweging durven nemen. Er zijn in sommige provinciale verbonden trouwens al veranderingen in structuren doorgevoerd. Ook de plaatselijke werking is geëvolueerd. Veel materies vragen ook om een meer gespecialiseerde benadering. Laten we het verleden in zijn juiste context plaatsen en het de betekenis geven die het toekomt. Niet als het enige spoortraject omdat het altijd zo is geweest. Zeker niet door het verleden af te zweren of te minimaliseren en blindelings de toekomst in te stappen. Laten we de enorme rijkdom van het COV-verleden gebruiken als bron van reflectie, als bron van argumenten en motieven om kritisch-constructief de weg te bewandelen van verantwoorde keuzes voor een andere toekomst.

De centrale vraag voor ons, maar ook voor elke komende generatie, wordt dan op welke manier wij onze organisatie willen doorgeven aan een volgende generatie. Ik ben ervan overtuigd dat we om dat alles moeten mikken op één sterke onderwijscentrale binnen het ACV. Daar zijn argumenten voor.

- Herkenbaarheid en zichtbaarheid voor de anderen, in en buiten het onderwijsveld, in en buiten de vakbondswereld.
- Met 80.000 leden nog vrij klein, maar omwille van het specifieke terrein voldoende bestaansgrond als afzonderlijke centrale in het ACV. Daarenboven met dat aantal een uitermate sterke speler ten opzichte van de andere onderwijsvakbonden.
- Aanwezigheid in alle netten en alle sectoren van het onderwijs, van kleuterschool tot universiteit. Een centrale voor alle onderwijswerknemers, van leraars tot professoren, van ondersteunend personeel tot werkliedenpersoneel.
- Een ruimer potentieel aan middelen, zowel financieel als inzake kennis en personeel.
- Eén democratisch bepaald ACV-onderwijsstandpunt in elk onderwijsdossier, bij overleg en onderhandeling. Eén nieuw, strijdbaar, informatief ACV-onderwijstijdschrift met meer mogelijkheden om boodschap en standpunt efficiënter uit te dragen.
- Een meer efficiënte aanwending van man- en vrouwkracht, een rationeler en efficiënter gebruik van de beschikbare middelen.
- Mogelijkheid tot de oprichting van nieuwe noodzakelijke diensten zoals een studiedienst, een informatie- en documentatiedienst, een persdienst.
- Meer kansen om nadrukkelijk op het terrein aanwezig te zijn.
- De kans op een breder draagvlak over alle niveaus heen.
- Samen solidair en sterk... dat dwingt respect af.
-

De uitgangsvraag wordt ook de slotvraag. De COC en het COV samen als één nieuwe onderwijscentrale in het ACV of in een afzonderlijk bestaan? De vraag heeft twee onderscheiden, maar eigenlijk niet te scheiden dimensies. De dimensie van samen één sterke onderwijsvakbond te vormen in een snel evoluerend en complexer wordend onderwijslandschap en de dimensie van als één onderwijsvakbond te fungeren in het groter geheel van het ACV. Het is dat ACV dat de COC en het COV uitnodigt om alles op alles te zetten om tot die ene Vlaamse onderwijscentrale te komen, de besprekingen aan te vatten en een eindpunt te bepalen, kortom, in alle duidelijkheid de doelstellingen en een stappenplan vast te leggen.

Kort geformuleerd: geeft dit COV-congres de opdracht om de besprekingen met de COV op te starten?

Vooraleer de vraag te beantwoorden, wil ik de volgende twee punten ook nog in overweging meegeven.

- Stuurmannen in een organisatie kunnen zich niet veroorloven om niet te sturen. U zou het de leiding van het COV terecht verwijten als ze niet sturend zou optreden. De leiding moet een koers voor de toekomstige werking uitzetten en aanzetten tot verandering geven. De mate waarin middenkaders, militanten en leden daarin kunnen meestappen is nodig voor een vergroting van het draagvlak. Als COV-leiding in het algemeen en als algemeen secretaris in het bijzonder zouden we tekortgeschoten zijn als we deze problematiek niet opnieuw op de agenda hadden geplaatst. Komen tot een gefundeerde eindbeslissing, daar dragen we allemaal een grote verantwoordelijkheid in.

- De COC en het COV verschillen ongetwijfeld van elkaar. Maar wie eerlijk zoekt, vindt ook veel punten van overeenkomst. We zijn in het ACV betrokken bij dezelfde sociale werkelijkheid en in het onderwijsveld bij dezelfde onderwijsrevoluties. We beleven samen dezelfde tijd. Samen kunnen we sterker staan in de toekomst.

Daarom durf ik erop te vertrouwen dat het congres een positief antwoord geeft op de vraag om de besprekingen met de COC onmiddellijk op te starten.